

Ang Basahon ni Daniel - Gatus Ug Kwarenta'y Ocho

Pagbutyag sa mga Propetikong Tsart: Ang Panan-awon ni Habakkuk ug ang Damgo ni Miller

Jeff Pippenger
2024-03-20

Ang pagdugang sa kahibalo nga girepresentahan sa panan-awon sa Suba sa Ulai mao ang sa kataposan gisulat diha sa duha ka papan ni Habakkuk.

“Nasumpay sa mga propesiya nga ilang giisip nga nagapahinungod sa panahon sa ikaduhang pag-anhi mao ang mga pagtulon-an nga pinasahi nga gipaangay sa ilang kahimtang sa walay kasigurohan ug kabalaka, ug nagadasig kanila sa paghulat nga mapailubon diha sa pagtuo nga ang karon mangitngit sa ilang pagsabot igapahimong tin-aw sa tukmang panahon.

“Lakip sa niini nga mga tagna mao kadtong sa Habakkuk 2:1–4: ‘Motindog ako sa ibabaw sa akong bantayanan, ug mopahimutang ako sa akong kaugalingon ibabaw sa torre, ug motan-aw ako aron makita kon unsay igaingon Niya kanako, ug unsay akong itubag sa diha nga pagabadlongon ako. Ug ang Ginoo mitubag kanako, ug miingon, Isulat ang panan-awon, ug himoa kini nga dayag sa ibabaw sa mga papan, aron ang magabasa niini makadalagan. Kay ang panan-awon alang pa sa tinudlong panahon, apan sa katapusan kini magasulti, ug dili mamakak: bisan pa kon kini malangan, hulata kini; kay sa pagkamatuod moabot kini, dili kini malangan. Ania karon, ang iyang kalag nga nagmapahitas-on dili matarong diha kaniya: apan ang matarong mabuhi pinaagi sa iyang pagtuo.’”

“Sa sayo pa sa 1842 ang giya nga gihatag niining tagna sa ‘isulat ang panan-awon, ug himoa kini nga tin-aw ibabaw sa mga papan, aron ang magabasa niini makadalagan’ nakaaghat kang Charles Fitch sa pag-andam ug usa ka tsart nga matagnaon aron ihulagway ang mga panan-awon ni Daniel ug sa Pinadayag. Ang pagmantala niining tsart giisip nga usa ka katumanan sa sugo nga gihatag pinaagi kang Habakkuk. Apan walay usa niadtong panahona nga nakamatikod nga ang usa ka dayag nga pagkalangan sa katumanan sa panan-awon—usa ka panahon sa paglangay—gipadayag sa mao usab nga tagna. Human sa kapakyasan, kini nga kasulatan mitungha nga hilabihan ka mahinungdanon: ‘Kay ang panan-awon alang pa sa gitagal nga panahon, apan sa katapusan kini mosulti, ug dili mamakak: bisan kini maglangay, hulata kini; kay kini sa pagkatinuod moabot, kini dili malangan.... Apan ang matarung mabuhi pinaagi sa iyang pagtuo.’” *The Great Controversy*, 391, 392.

Ang duha ka papan ni Habakkuk sa pagpanagna mao ang duha ka mga saksi. Sumala sa Kasulatan, ang duha ka mga saksi kinahanglan pagatigumon aron mapalig-on ang kamatuoran.

Apan kon dili siya magpatalinghog kanimo, pagdala ug usa o duha pa kauban nimo, aron sa baba sa duha o tulo ka mga saksi mapalig-on ang matag pulong. Mateo 18:16.

Sa dihang ang duha ka lamesa ni Habakkuk (ang mga tsart sa mga payunir sa 1843 ug 1850) ipatong sa usag usa, ilang gipamatud-an ang mga kamatuoran nga mao ang “mga mutya” sa damgo ni Miller. Ang sayop sa 1843, nga girepresentar diha sa nahaunang lamesa, sa dihang ipatong kini uban sa ikaduhang lamesa, nagapahimutang sa “panahon sa paglangan” sa panan-awon. Si Miller (ang simbolikong magbalantay nianang kasaysayan) nangutana kon unsa ang iyang igaingon sa panahon sa panaglalis sa iyang kasaysayan.

Motindog ako sa akong pagbantay, ug mopahamutang ako sa akong kaugalingon ibabaw sa torre, ug motan-aw ako aron makita kon unsa ang iyang isulti kanako, ug unsa ang akong itubag sa diha nga ako pagabadlongon. Habakkuk 2:1.

Gimandoan sa Ginoo si Miller sa pagsulat sa panan-awon, ug sa iyang damgo iyang gibutang ang lungon nga naglangkob sa panan-awon ibabaw sa usa ka lamesa sa taliwala sa iyang lawak.

Ug ang Ginoo mitubag kanako, ug miingon, Isulat ang panan-awon, ug himoa kini nga tin-aw sa ibabaw sa mga papan, aron makadalagan ang magabasa niini. Habakkuk 2:2.

Ang mga lamesa unya nagpakita sa panahon sa paglangan ug sa unang kapakyasan.

Kay ang panan-awon alang pa sa gitakdang panahon, apan sa katapusan kini mosulti, ug dili mamakak: bisan pa kon kini malangan, hulata kini; kay sa pagkamatuod kini moabot, dili kini malangan. Habakkuk 2:3.

Unya ang duha ka mga pundok nga gipadayag pinasikad sa pagdugang sa kahibalo gihulagway.

Tan-awa, ang iyang kalag nga mapahitas-on dili matarong diha kaniya: apan ang matarong mabuhi pinaagi sa iyang pagtuo. Habakkuk 2:4.

Ang duha ka hut-ong sa mga magsisimba ipadayag pinaagi sa proseso sa pagsulay sa Daniel kapitulo dose.

Ug siya miingon, Lumakaw ka sa imong dalan, Daniel; kay ang mga pulong gitakpan ug gipatin-aw hangtud sa panahon sa katapusan. Daghan ang pagaputlion, ug pagapapution, ug pagasulayan; apan ang mga dautan magabuhat sa pagkadautan; ug walay bisan kinsa sa mga dautan ang makasabut; apan ang mga manggialamon makasabut. Daniel 12:9, 10.

Ang “manggialamon” sa Daniel mao ang manggialamong mga ulay sa Mateo 25 nga gipakamatarung pinaagi sa pagtuo, ug ang mga daotan mao ang buangbuang nga mga ulay nga gipatubo sa pagpasigarbo. Sa katapusan sa damgo ni Miller, ang mga mutya nagrepresentar sa lana sa sambingay sa napulo ka mga ulay, nga mao ang mensahe.

“Ang Dios mapasipalahanon kon dili kita modawat sa mga pahibalo nga Iyang ipadala kanato. Sa ingon niini atong isalikway ang bulawanong lana nga Iyang ibubo unta ngadto sa atong mga kalag aron ipahatud ngadto kanila nga anaa sa kangitngit. Sa dihang moabot ang tawag, ‘Tan-awa, ang pamanhonon moanhi; panggula kamo sa pagsugat kaniya,’ kadtong wala makadawat sa balaang lana, nga wala magbaton sa grasya ni Cristo diha sa ilang mga kasingkasing, makakaplag, sama sa buang nga mga ulay, nga sila dili andam sa pagsugat sa ilang Ginoo. Wala sila, diha sa ilang kaugalingon, sa gahum sa pag-angkon sa lana, ug ang

ilang mga kinabuhi nangagun-ob.” Review and Herald, Hulyo 20, 1897.

Ang mga mutya ni Miller sa kaulahiang mga adlaw mosidlak ug napulo ka pilo nga mas hayag, ug ang duha, ang gidaghanon nga napulo ug ang kahayag, mga simbolo sa usa ka pagsulay. Sa kaulahiang mga adlaw, nga girepresentahan sa katapusan sa damgo ni Miller, ang kahayag sa kamatuoran nga girepresentahan diha sa mga lamesa ni Habakkuk nagpatungha ug usa ka mensahe sa pagsulay, nga diha sa sambingay sa napulo ka mga ulay mao ang mensahe sa pagsulay sa Tunga-tungang Singgit. Kana nga proseso sa pagsulay usa ka pagsubli sa proseso sa pagsulay sa kasaysayan sa mga Millerite, kay ang sambingay sa napulo ka mga ulay gisubli gayod hangtod sa pinakaletra sa kaulahiang mga adlaw.

“Kanunay akong gikutlo ngadto sa sambingay sa napulo ka mga ulay, nga lima kanila mga maalamon, ug lima mga buang. Kini nga sambingay natuman na ug pagatumanon hangtod sa matag letra, kay kini adunay pinasahi nga pag-aplikar niining panahona, ug, sama sa mensahe sa ikatulong manulonda, natuman na ug magapadayon nga maong kamatuoran alang niining panahona hangtod sa katapusan sa panahon.” Review and Herald, Agosto 19, 1890.

Ang kasinatian sa panahon sa paglangan pagausabon gayod ngadto sa matag letra sa katapusan sa damgo ni Miller, ug ang iyang mga hiyas mosidlak unya sa napulo ka pilo nga mas hayag pa kay sa adlaw, sa ingon nagpaila nga ang mga hiyas nagrepresentar sa katapusang pagsulay diha sa sambingay sa napulo ka ulay. Ang napulo mao ang simbolo sa usa ka pagsulay, ug sa katapusan sa napulo ka adlaw si Daniel ug ang tulo ka takus makita nga mas maanyag ug mas tambok kay niadtong nanagkaon sa pagkaon sa Babilonia. Ang mapahitas-on sa Habakkuk nga nabuhi pinaagi sa pagpatuyang, dili pinaagi sa pagtuo, nakapalambo sa kinaiya sa Babilonia. Sa kasaysayan sa mga Millerite sila nangahimong mga anak nga babaye sa Babilonia, ug sa Habakkuk ang pagka-papa gigamit aron pag-ila sa ilang kinaiya.

Tan-awa, ang iyang kalag nga mapahitas-on dili matarong diha kaniya: apan ang matarong mabuhi pinaagi sa iyang pagtuo. Oo usab, tungod kay siya nakalapas pinaagi sa vino, siya usa ka palabilabihon nga tawo, ug dili magpabilin sa balay, nga nagpalapad sa iyang tinguha sama sa Sheol, ug sama sa kamatayon, ug dili gayud matagbaw, kondili magatigum ngadto sa iyang kaugalingon sa tanang mga nasod, ug magtapok ngadto sa iyang kaugalingon sa tanang mga katawohan: Dili ba silang tanan mokuha ug usa ka sambingay batok kaniya, ug usa ka mahait nga proverbio batok kaniya, ug moingon, Alaot siya nga nagadugang niadtong dili iya! hangtod kanus-a? ug kaniya nga nagapabug-at sa iyang kaugalingon sa mabagang yuta! Dili ba motindog sa kalit sila nga mopaak kanimo, ug momata sila nga magasamok kanimo, ug ikaw mahimong inagaw alang kanila? Tungod kay imong gilungkab ang daghang mga nasod, ang tanang salin sa mga katawohan magalungkab kanimo; tungod sa dugo sa mga tawo, ug tungod sa pagpanlupig sa yuta, sa siyudad, ug sa tanang nanagpuyo niini. Habakkuk 2:4–8.

Ang proseso sa pagsulay nga miabot sa mga ulay sa Mateo 25 nagmugna ug usa ka hut-ong sa mga magsisimba, nga nakapalambo sa kinaiya sa hari sa amihanan (ang kapapahan), nga mao usab ang gahum nga “minglaglag sa daghang mga nasod.”

Mao kini ang giingon sa Ginoo: Ania karon, usa ka katawhan moanhi gikan sa yuta sa amihanan, ug usa ka dakung nasod pagapatindogon gikan sa mga kinatumyan sa yuta. Sila

mokuptan sa pana ug bangkaw; sila mapintas, ug walay kalooy; ang ilang tingog modahunog sama sa dagat; ug sila magasakay sa mga kabayo, nga hinalaran alang sa gubat batok kanimo, O anak nga babaye sa Zion. Nadungog namo ang kabantog mahitungod niini: ang among mga kamot nangaluya; ang kasakit midakop kanamo, ug ang kapin-anan, sama sa sa babayeng nagbati. Ayaw paggula ngadto sa kapatagan, ni paglakaw sa dalan; kay ang espada sa kaaway ug ang kahadlok anaa sa tanang dapit. O anak nga babaye sa akong katawhan, baksi ang imong kaugalingon ug sako, ug lumigid ka sa mga abo: paghimog pagbangotan, ingon sa alang sa bugtong anak nga lalaki, labing mapait nga pagminatay; kay ang manlalaglag moabut sa kalit ibabaw kanato. Jeremias 6:22–26.

Ang duha ka mga hut-ong ni Habakkuk mao kadtong gipakamatarung pinaagi sa pagtoo, ug kadtong mikaon ug miinom sa mga doktrina sa Babilonia. Kadtong anaa sa ulahing mga adlaw sa damgo ni Miller nga gihulagway ingon nga mga ulay, mahimong mopauswag sa kinaiya ni Cristo, ug sa ingon modawat sa timri sa Dios, o mopauswag sila sa kinaiya sa pagkapapa ug modawat sa timaan sa mananap.

“Miabut na ang panahon aron ang tinuod nga kahayag mosidlak taliwala sa kangitngit sa moralidad. Ang mensahe sa ikatulong manulonda gipadala ngadto sa kalibotan, nga nagpasidaan sa mga tawo batok sa pagdawat sa marka sa mananap o sa iyang larawan sa ilang mga agtang o sa ilang mga kamot. Ang pagdawat niini nga marka nagakahulogan sa pag-abot ngadto sa mao rang paghukom nga gihimo sa mananap, ug sa pagpasiugda sa mao rang mga hunahuna, sa dayag nga pagsupak sa pulong sa Dios. Mahitungod sa tanan nga modawat niini nga marka, nagaingon ang Dios, ‘Ang maong tawo magainom usab sa bino sa kapungot sa Dios, nga gibubo nga walay sagol ngadto sa kopa sa iyang kaligutgut; ug siya pagasakiton pinaagi sa kalayo ug asupre sa atubangan sa mga balaang manulonda, ug sa atubangan sa Cordero.’” Review and Herald, Hulyo 13, 1897.

Ang mga ulay nga moinom sa bino sa Babilonia sa kaulahian moinom sa bino sa kapungot sa Dios. Diha sa Isaias, ang mga palahubog sa Efraim nagapadayag sa ilang buta nga pagkahubog pinaagi sa pagpabaliskad sa mga butang, ug kana nga buhat pagailhon ingon nga “lapok sa magkokolon.”

Ang pag-ila sa “ang adlaw-adlaw” ingon nga usa ka simbolo ni Cristo nagbalit-ad sa kamatuoran sa “ang adlaw-adlaw,” kay ang “ang adlaw-adlaw” usa ka satanikong simbolo. Ang pag-ila ni Miller sa “ang adlaw-adlaw” ingon nga paganoismo tuwirang girepresentahan diha sa mga papan ni Habakkuk. Ang pagkadiskobre ni Miller sa teksto diha sa Thessalonians, nga nagtugot kaniya sa pagsabut nga ang paganoismo mao ang “gikuha,” aron ang “tawo sa sala” nga nagalingkod sa templo sa Dios mapadayag, mao ang pangunang kamatuoran nga nahimutang sa 2 Thessalonians, kapitulo dos.

“Padayon ko kining gibasa, ug wala akoy laing nahimutangan nga akong makita diin kini [ang inadlaw-adlaw] makita, kondili sa Daniel lamang. Unya ako [pinaagi sa tabang sa usa ka concordance] mikuha niadtong mga pulonga nga nagbarog nga may kalabutan niini, ‘kuhaa;’ iyang kuhaon ang inadlaw-adlaw; ‘gikan sa panahon nga ang inadlaw-adlaw pagakuhaon,’ ug uban pa. Nagpadayon ako sa pagbasa, ug naghunahuna ako nga wala akoy makaplagan nga kahayag bahin sa teksto; sa katapusan nahibot ako sa 2 Thessalonians 2:7, 8. ‘Kay ang tinago

sa kasal-anan nagapamuhat na daan; apan siya nga karon nagapugong magapugong gayud, hangtud nga siya makuha gikan sa dalan, ug unya igapadayag kadtong dautan,’ ug uban pa. Ug sa dihang nahiabot ako nianang tekstoha, O, pagkahayag ug pagkahimayaon sa kamatuoran nga mipakita! Anaa ra kini! Mao kana ang inadlaw-adlaw! Karon, unsa man ang gipasabot ni Pablo sa ‘siya nga karon nagapugong,’ o nagababag? Pinaagi sa ‘tawo sa sala,’ ug sa ‘dautan,’ ang Kapapahan maoy gipasabot. Aw, unsa man diay ang nagababag sa Kapapahan aron kini mapadayag? Ngano, mao kana ang Paganismo; busa, ang ‘inadlaw-adlaw’ kinahanglan magpasabot ug Paganismo.’—William Miller, Second Advent Manual, panid 66.” Advent Review and Sabbath Herald, Enero 6, 1853.

Ang kahulogan sa “ang adlaw-adlaw” diha sa Thessalonians, nga nadiskobrehan ni Miller, mao ang pangunang kamatuoran sa maong teksto. Sa dihang giila ni Pablo kadtong wala mahigugma sa kamatuoran, ug nga busa modawat ug kusog nga paglimbong, sa walay pagduhaduha iyang giila ang pagdumot sa kamatuoran sa kinatibuk-ang diwa, apan ang kamatuoran nga tuwirang gihisgotan sa maong teksto mao ang kamatuoran nga “ang adlaw-adlaw” nagrepresentar sa paganong Roma.

Ang suga sa lawas mao ang mata: busa kon ang imong mata matarung, ang tibuok mong lawas mapuno sa kahayag. Apan kon ang imong mata daotan, ang tibuok mong lawas mapuno sa kangitngit. Busa kon ang kahayag nga anaa kanimo kangitngit man diay, pagkadaku gayod niana nga kangitngit! Walay tawo nga makaalagad sa duha ka agalon: kay tingali dumtan niya ang usa, ug higugmaon ang usa; o kaya motapot siya sa usa, ug tamayon ang usa. Dili kamo makaalagad sa Dios ug sa mamona. Mateo 6:22–24.

Aduna lamang ang paghigugma sa kamatuoran, o ang pagdumot sa kamatuoran. Walay tunga nga dapit. Ang kusog nga paglimbong nga moabut sa mga buangbuang nga ulay sa Mateo 25 gibase sa ilang pagsalikway sa kahayag sa mga alahas ni Miller nga nagrepresentar sa katapusang pagsulay. Ang katapusang pagsulay sa karaang Israel mao ang ilang ikapulo nga pagsulay, ug ang mga alahas ni Miller nagadan-ag ug napulo ka pilo nga mas hayag sa katapusang mga adlaw. Ang simbolo sa pagsalikway sa mga alahas ni Miller mao ang “ang adlaw-adlaw,” nga gibali sa mga palahubog sa Ephraim sa ikatulong kaliwatan sa Adventismo. “Ang adlaw-adlaw” usa ka satanikong simbolo sa paganismo. Gipaila sa mga palahubog ang usa ka peke nga alahas, nga ilang gidala gikan sa apostatang Protestantehanon nga nagaila sa “ang adlaw-adlaw” ingon nga simbolo ni Cristo.

Ang pagsabot ni Miller sa iyang mga mutya may kinutoban tungod sa kasaysayan diin siya gipahinungod. Tungod kay siya kombinsido nga ang Ikaduhang Pag-anhi mao ang sunod nga hitabo sa tagna, ang makamatay nga samad sa kapapahan niadtong 1798, mahimo lamang nga magrepresentar sa ikaupat ug katapusang yutan-ong gingharian sa Daniel dos. May kinutoban usab si Miller sa iyang pagsabot sa “ang adlaw-adlaw,” kay ang iyang pagpamatuod mao nga pinaagi sa pagpadayag siya giya ngadto sa usa ka piho nga pamaagi sa pagtuon, diin iyang giingon nga gigamit niya ang iyang Biblia, ang Cruden’s Concordance ug nagbasa ug pipila ka mga mantalaan. Ang iyang pagdesisyon sa pagtuon nianang paagihi miabot lamang sa iyang hunahuna.

“Sulod sa napulog-duha ka tuig nga ako usa ka deista, gibasa ko ang tanang mga kasaysayan nga akong makaplagan; apan karon gihigugma ko ang Biblia. Kini nagtudlo mahitungod kang Jesus! Apan sa gihapon dako-dako nga bahin sa Biblia ang mangitngit pa alang kanako. Sa

1818 o 19, samtang nakig-istorya ako sa usa ka higala nga akong gibisita, ug nga nakaila kanako ug nakadungog kanako sa pagsulti sa panahon nga ako deista pa, nangutana siya, sa usa ka paagi nga may dakong kahulogan, ‘Unsa ang imong hunahuna niining tekstoha, ug nianang usa?’ nga nagtumong sa daang mga teksto nga akong gisupak sa dihang deista pa ako. Nasabtan ko kon unsa ang iyang tuyo, ug mitubag ako—Kon tagaan mo ako ug panahon, isulti ko kanimo kon unsay ilang kahulogan. ‘Pila ka taas nga panahon ang imong gikinahanglan?’ Wala ako mahibalo, apan isulti ko ra kanimo, mitubag ako, kay dili ako motoo nga ang Dios mihatag ug pinadayag nga dili masabtan. Unya nakahukom ako sa pagtuon sa akong Biblia, nga nagtuo nga akong mahibal-an kon unsa ang gipasabot sa Balaang Espiritu. Apan sa diha-diha dayon nga naporma ko kini nga desisyon, miabut kanako ang hunahuna—‘Pananglitan makakaplag ka ug usa ka tudling nga dili nimo masabtan, unsa may imong buhaton?’ Unya misulod sa akong hunahuna kining pamaagi sa pagtuon sa Biblia:—Kuhaon ko ang mga pulong sa maong mga tudling, ug subayon ko kini sa tibuok Biblia, ug niining paagiha mahibal-an ko ang ilang kahulogan. Anaa kanako ang Concordance ni Cruden, nga sa akong hunahuna mao ang labing maayo sa kalibotan; busa gikuha ko kana ug ang akong Biblia, ug milingkod ako sa akong lamesa, ug wala nay laing gibasa gawas sa diyutayng mantalaan, kay determinado ako nga mahibaloan kon unsay gipasabot sa akong Biblia. Apollos Hale, *The Second Advent Manual*, 65.

Ang mga mutya ni Miller wala lamang mailhi pinaagi sa iyang pamaagi sa pagtuon, kondili usab pinaagi sa direkta nga pagpadayag gikan sa Dios.

“Gipadala sa Dios ang Iyang manulonda aron molihok sa kasingkasing sa usa ka mag-uuma nga wala motuo sa Biblia, aron sa paggiya kaniya sa pagsusi sa mga tagna. Ang mga manulonda sa Dios sa makadaghan mibisita niadtong pinili, aron sa paggiya sa iyang hunahuna ug sa pag-abli sa iyang salabutan ngadto sa mga tagna nga sa kanunay mangitngit alang sa katawhan sa Dios. Ang sinugdanan sa kadena sa kamatuoran gihatag kaniya, ug siya gigiyahan sa pagpadayon sa pagpangita sa sumpay human sa sumpay, hangtud nga mitan-aw siya uban sa katingala ug pagdayeg sa Pulong sa Dios. Nakita niya didto ang usa ka hingpit nga kadena sa kamatuoran. Kadtong Pulonga nga iyang giila nga dili dinasig karon nabuksan na sa iyang panan-aw sa iyang katahum ug himaya. Nakita niya nga ang usa ka bahin sa Kasulatan nagpatin-aw sa lain, ug sa dihang ang usa ka teksto sirado sa iyang salabutan, iyang hingkaplagan sa laing bahin sa Pulong kadtong nagpatin-aw niini. Giila niya ang balaang Pulong sa Dios uban sa kalipay ug uban sa labing halalum nga pagtahod ug kahadlok.” *Early Writings*, 230.

Sa diha nga si Sister White nag-ingon nga “God sent His angel” kang Miller, kini nag-ila nga si Gabriel mao ang anghel nga gipadala kang Miller, kay ang “His angel” usa ka pulong nga giila alang kang Gabriel.

“Ang mga pulong sa manulonda, ‘Ako si Gabriel, nga nagatindog sa atubangan sa Dios,’ nagapakita nga siya nagkupot ug usa ka kahimtang sa hataas nga dungog diha sa langitnong mga sawang. Sa dihang mianhi siya uban ang usa ka mensahe ngadto kang Daniel, siya miingon, ‘Walay bisan usa nga nagabarog uban kanako niining mga butanga, kondili si Miguel [Cristo] nga inyong Prinsipe.’ Daniel 10:21. Mahitungod kang Gabriel, ang Manluluwas

nagsulti diha sa Pinadayag, nga nagaingon nga ‘Iya kining gipadala ug gipadayag pinaagi sa Iyang manulonda ngadto sa Iyang alagad nga si Juan.’ Pinadayag 1:1.” The Desire of Ages, 99.

Si Gabriel ug ang ubang mga manulonda maoy naggiya sa “hunahuna ni” Miller ug nag-abli “sa iyang pagsabot sa mga tagna nga sa kanunayng mangitngit alang sa katawhan sa Dios.” Ang iyang mensahe wala lamang mapalambo pinaagi sa iyang pamaagi sa pagtuon, kondili usab pinaagi sa balaang pagpadayag. Ang mismong pamaagi nga iyang gigamit sa pagtuon sa Biblia miabot lamang sa iyang hunahuna. Sa dihang ang Dios magdala sa kamatuoran ngadto sa atong hunahuna, kini mao ang usa ka balaang pagpadayag, sukwahi sa pag-abot sa kamatuoran pinaagi sa proseso sa husto nga pagbahinbahin sa Biblia. Gibuhat ni Miller ang duha, apan ang balaang pagpadayag kabahin sa paagi nga nakaabot si Miller sa pagsabot sa hilisgutan sa “ang matag-adlaw.”

Si Miller wala makaila sa pag-ilis-ilis sa gender sa Daniel kapitulo otso, bersikulo nuwebe hangtod dose, kay ang iya lamang mao ang Biblia ug usa ka concordance nga walay bisan unsang kasayuran mahitungod sa mga pinulongang biblikal. Dili niya makita ang kalainan tali sa “sur” ug “rum” nga silang duha gihubad nga “kuhaon.” Dili usab niya makita ang kalainan tali sa “miqdash” ug “qodesh” nga silang duha gihubad nga “santuwaryo.”

Dili unta niya makita ang kamatuoran sa pulong nga ‘tamid’ nga makita sa usa ka gatos ug upat ka higayon diha sa Bibliya. Ang kamatuoran nga dili unta niya makita (nga mao usab ang kamatuoran nga iyang nakita) mao kini: sa usa ka gatos ug upat ka higayon nga gigamit ang Hebreohanong pulong nga ‘tamid’ diha sa Bibliya, sa basahon lamang ni Daniel gigamit ang Hebreohanong pulong nga ‘tamid’ isip usa ka ngalan. Ang ‘Tamid’ mao ang Hebreohanong pulong nga nagpasabot og “padayon,” ug gihubad isip “ang adlaw-adlaw” diha sa basahon ni Daniel.

Diha lamang sa basahon ni Daniel gigamit ang pulong ingon nga usa ka ngalan, ug sa laing kasiyam ug siyam ka higayon gigamit kini ingon nga usa ka pang-abay. Tungod niini, sa dihang ang mga maghuhubad sa King James Bible nakaatubang sa kamatuoran nga si Daniel migamit sa pulong lima ka higayon ingon nga usa ka ngalan, samtang ang tanang uban pang mga magsusulat sa Biblia migamit niini kasiyam ug siyam ka higayon ingon nga usa ka pang-abay, napugos sila sa gibug-aton sa mga pamatuod sa “pagtul-id” sa paggamit ni Daniel sa maong pulong ingon nga usa ka ngalan. Aron “matul-id” si Daniel, ilang gidugang ang pulong nga “halad” ngadto sa maong pulong, ug sa ingon ilang gihimong pang-abay ang usa ka ngalan. Ug unya, aron matul-id ang mga maghuhubad, si Ellen White giinspirar sa pagrekord nga siya, “nakakita maylabot sa ‘Daily,’ nga ang pulong nga ‘sacrifice’ gidugang pinaagi sa kaalam sa tawo, ug dili iya sa teksto; ug nga gihatag sa Ginoo ang husto nga panglantaw bahin niini ngadto kanila nga nagpahayag sa pagtuaw sa takna sa hukom.”

Si Miller, sumala sa iyang kaugalingong pagpamatuod, nangita sa pagsabot sa “ang adlaw-adlaw,” nga sa katapusan iyang nasabtan diha sa 2 Tesalonica. Apan usab, sumala sa iyang kaugalingong pagpamatuod, sa dihang nangita siya sa pagsabot sa usa ka pulong, iyang tagdon ang tanang dapit diin gigamit ang maong pulong, ug ang pulong gigamit pa sa kasiyaman ug siyam ka ubang higayon diha sa Biblia. Apan ang iyang pagpamatuod mahitungod sa “ang adlaw-adlaw” mao nga wala niya kini hikaplagi bisan asa gawas sa basahon ni Daniel, sa dihang iyang giingon,

“Mipadayon ako sa pagbasa, ug wala akoy hikaplagi nga laing kahimtang diin kini [ang adlaw-adlaw] makita, gawas sa Daniel.” Si Miller gidala ngadto sa mga mutya dili lamang pinaagi sa iyang pamaagi sa pagtuon, kondili usab pinaagi sa langitnong pagpadayag nga gihatag kaniya pinaagi sa ministeryo sa mga manulonda.

Mao kini ang hinungdan nganong husto ang iyang pagsabot sa “ang adlaw-adlaw,” apan limitado. Wala niya mailhi nga sa lima ka higayon nga ang “ang adlaw-adlaw” gihisgotan diha sa basahon ni Daniel, nga ang usa sa tulo ka higayon nga ang “ang adlaw-adlaw” “gikuha,” nagrepresentar ug lahi nga kahulogan kay sa laing duha ka higayon. Sa usa ka higayon ang “ang adlaw-adlaw” gigamit uban sa Hebreohanong pulong nga ‘rum’ ug sa laing duha ka higayon kini gigamit uban sa Hebreohanong pulong nga ‘sur.’ Ang duha ka pulong gihubad nga kuhaon, apan ang ‘rum’ sa Daniel kapitulo otso, bersikulo onse nagkahulogan ug ipataas ug himayaon, ug sa kapitulo onse, bersikulo traynta’y uno, ug kapitulo dose, bersikulo onse, ang pulong nga ‘sur’ nagkahulogan ug tangtangan.

Ang mga teologo nga nagakaon ug nagainom sa pagkaon sa Babilonia nangatarongan nga kon imong tangtangan ang usa ka butang, o kon imong bayawon ang usa ka butang, silang duha nagrepresentar sa usa ka matang sa pagtangtang; busa ang duha ka pulong kinahanglan sabton nga adunay mao ra nga kahulogan. Nangatarongan sila nga ang tulo ka higayon nga “ang adlaw-adlaw” “gikuha” kanunay nagpasabot sa pagtangtang, ug sa pagbuhat niana, ilang giila nga si Daniel walay pag-amping sa iyang pagpili sa mga pulong. Dili nila kana isulti sa dayag, apan pinaagi sa implikasyon ilang gitudlo nga si Daniel unta migamit sa pulong nga ‘sur’ sa tanang tulo ka higayon sa paglitok niini, kay sumala sa mga teologo, siya kuno nagpasabot sa mao ra nga butang sa matag higayon nga “ang adlaw-adlaw” “gikuha.”

Ginabuhat usab nila ang mao rang butang sa mga pulong nga “miqdash” ug “qodesh” nga kapwa gihubad nga “santuwaryo,” sa mga bersikulo onse hangtod katorse sa kapitulo otso. Sa matag paghisgot sa “santuwaryo” niadtong upat ka mga bersikulo, mapinugnganon nilang giingon nga silang tanan nagrepresentar sa santuwaryo sa Dios. Pinaagi na usab sa implikasyon, si Daniel unta yano lamang nga migamit sa “qodesh” sa tanang tulo ka mga paghisgot, ug wala mogamit sa “miqdash” sa bersikulo onse. Si Miller wala unta makaila sa kalainan tali niadtong mga pulonga, apan ang modernong mga teologo nakaila, ug sa dihang ila kining maila, ilang gipamugos nga walay kalainan nga angay ilhon. Bisan pa niana, si Miller, nga wala makaila sa mga kalainan tali sa mga pulong, miabot sa usa ka pagsabot nga sukwahi sa modernong mga teologo.

Ang kamatuoran mao nga si Daniel usa ka masinati ug maampingong magsusulat, nga nasayod sa pinulongang Hebreohanon ug giila nga napulo ka pilo ang iyang kaalam kaysa sa tanang uban pang mga manggialamon sa Babilonia. Kon adunay bisan kinsa nga nahibalo sa husto nga paggamit sa pinulongang Hebreohanon, ug sa paagi nga kini kinahanglan igrepresentar sa husto niadtong maong kasaysayan, kana mao si Daniel. Kon si Daniel migamit ug nagkalainlaing mga pulong, kini tungod kay gituyo gayod kini aron ipasabot ang nagkalainlaing mga kahulogan, nga iyang tinuyoang gitinguha nga ipadayag. Sa dihang ang lahi ug piho nga paggamit ni Daniel sa mga pulong nga gihubad nga “santuwaryo” o nga “kuhaon” pagailhon, kini nagpalig-on sa pagsabot ni Miller bahin sa “ang matag-adlaw,” nga giila ni Miller diha mismo sa tudling diin giila ni Pablo

nga kadtong nagadumot sa kamatuoran gitagana sa pagdawat ug kusog nga paglimbong.

Kadtong mga nagdumot sa kamatuoran ug mituo sa bakak nga nagpatungha ug kusog nga pagkalimbongan, gilarawan usab ingon nga mga palahubog sa Ephraim, nga gilarawan sa duha ka hut-ong. Ang usa ka hut-ong mao ang edukado nga pagpangulo, ug ang laing hut-ong mao ang mga walay kahibalo nga mamati lamang sa gitudlo kanila sa mga edukado. Sila mao ang mga nanago ilalom sa mga bakak, ug ang mga naghimo ug pakigsaad uban sa kamatayon. Sila mao ang mga buang nga ulay sa Mateo baynte singko, ug kadtong ang kalag gibakyaw sa ibabaw sa iyang kaugalingon diha sa Habakuk dos. Sila mao ang mga nagsalikway sa mga patukoranan nga kamatuoran sa damgo ni Miller, nga nagasidlak ug napulo ka pilo nga mas hayag sa katapusan (nga nagarepresentar sa ikanapulo ug katapusang pagsulay alang sa modernong Israel), sumala sa gihulagway daan sa ikanapulo ug katapusang pagsulay alang sa karaang Israel.

Padayonon nato kining pagtuon sa sunod nga artikulo.

Ug ang Ginoo miingon kang Moises, Hangtod anus-a ba kining katawhan-a magpasuko kanako? ug hangtod anus-a ba sila dili motuo kanako, tungod sa tanang mga ilhanan nga akong gipakita sa ilang taliwala? Akong hampakon sila pinaagi sa kamatay, ug kuhaon ko gikan kanila ang panulondon, ug himoon ko ikaw nga usa ka nasod nga labi pang daku ug labi pang gamhanan kay kanila. Ug si Moises miingon sa Ginoo, Unya ang mga Egiptohanon makadungog niini, (kay pinaagi sa imong gahum gikuha mo kining katawhan-a gikan sa ilang taliwala) Ug ilang isugilon kini sa mga pumoluyo niining yutaa: kay sila nakadungog nga ikaw, Ginoo, ania sa taliwala niining katawhan-a, nga ikaw, Ginoo, makita sa atubangan ug nawong sa nawong, ug nga ang imong panganod nagatindog sa ibabaw nila, ug nga ikaw nagauna kanila, sa maadlaw pinaagi sa usa ka haligi nga panganod, ug sa gabii pinaagi sa usa ka haligi nga kalayo. Karon kon pamatyon mo kining tibook katawhan ingon sa usa ka tawo, nan ang mga nasod nga nakadungog sa imong kabantog mosulti, nga magaingon, Tungod kay ang Ginoo wala makagahum sa pagdala niining katawhan ngadto sa yuta nga iyang gipanumpa kanila, busa iyang gipamatay sila didto sa kamingawan.

Ug karon, ako nagapangamuyo kanimo, himoa nga daku ang gahum sa akong Ginoo, sumala sa imong gisulti, nga nagaingon, Ang Ginoo mahinay sa kasuko, ug daku sa kalooy, nga nagapasaylo sa kasal-anan ug paglapas, ug dili gayud mopawalay-sala sa sad-an, nga nagadangat sa kasal-anan sa mga amahan ibabaw sa mga anak hangtod sa ikatulo ug ikaupat nga kaliwatan. Pasayloa, ako nagapangamuyo kanimo, ang kasal-anan niining katawohan sumala sa kadaku sa imong kalooy, ug maingon nga imong gipasaylo kining katawohan sukad sa Egipto hangtod karon. Ug miingon ang Ginoo, Gipasaylo ko sumala sa imong pulong: Apan, sa pagkatinuod nga ako buhi, ang tibook yuta mapuno sa himaya sa Ginoo. Tungod kay silang tanang mga tawo nga nakakita sa akong himaya, ug sa akong mga katingalahan nga akong gibuhay sa Egipto ug sa kamingawan, ug karon nakasulay kanako niining napulo ka higayon, ug wala mamati sa akong tingog; Sa pagkatinuod sila dili makakita sa yuta nga akong gipanumpa ngadto sa ilang mga amahan, ni bisan kinsa kanila nga nakapasuko kanako makakita niini: Apan ang akong alagad nga si Caleb, tungod kay diha kaniya ang laing espiritu, ug misunod gayud kanako sa hingpit, siya akong dad-on ngadto sa yuta diin siya miadto; ug ang iyang kaliwatan magapanunod niini. Numeros 14:11–24.

